DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

Dersin Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U+L (saat/hafta)	Türü (Z / S)	Yerel Kredi	AKTS
Modern Hukuk Düşüncesine Eleştirel Yaklaşımlar	KH 538	Bahar	03+00+00	Seçmeli	3	7.5

Akademik Birim:	Hukuk
Öğrenim Türü:	Örgün Eğitim
Ön Koşullar	Yok
Öğrenim Dili:	Türkçe
Dersin Düzeyi:	Yüksek Lisans
Dersin Koordinatörü:	Reyda ERGÜN
Dersin Amacı:	1. Öğrencileri çağdaş hukuki düşüncenin kuramsal problemleriyle tanıştırmak ve bunlar hakkındaki farkındalıklarını arttırmak; 2. Öğrencileri çağdaş hukuk düşüncesinin açmazlarını teşhis eden ve tartışan eleştirel yaklaşımlarla tanıştırmak ve öğrencilerin bu açmazlara dair kuramsal kavrayışlarını arttırmak; 3. Öğrencilere bu açmazlara önerilen çözümler ve çağdaş hukuk düşüncesinin potansiyel dönüşümlerine dair formülasyonlar hakkında tartışma yürütebilecek bir altyapı sağlamaktır.
Dersin İçeriği:	Bu derste klasik hukuk teorisinin ve eğitiminin kapsamı dışında kalabilen siyasi iktidar, toplumsal üretim biçimleri, kolektif şiddet gibi kavram ve fenomenlerin hukukla ilişkilenme biçimlerinde ortaya çıkan problemler farklı eleştirel perspektifler üzerinden ele alınır. Dersin ilk aşamasında çağdaş hukuk düşüncesinin güncel durumu ve problemleriyle ilişkili olduğu ölçüde modern siyasi-hukuki düşüncenin kuramsal temelleri ele alınır. Ardından, hukuk-şiddet ilişkisi, egemenlik problemi, hukukun üretim biçimleri ile olan ilişkisi gibi meseleler üzerinden, hukukun bu klasik şemasının umulduğu gibi işleyememesine neden olan sorunlar, güncel eleştirel perspektifler üzerinden tartışılır. Son olarak, ilgili perspektifler üzerinden sunulan kuramsal önerilerin gerçekleşme koşulları ve güncel sorunlara potansiyel katkıları, klasik hukuk anlayışının kuramsal çerçevesiyle farklılıkları bağlamında incelenir ve hukuk teorisinin potansiyel dönüşüm aksları tartışılır.
Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):	• **1-** Çağdaş hukuk düşüncesini onu oluşturan temel kuramsal örüntüleri ayırt ederek eleştirebilecek yetkin ve derinlikli bir kavrayışa ulaşacaklardır. • **2-** Bu kavrayış üzerinden klasik hukuk teorisinin açmazlarını tespit edebilecek ve bunlar hakkında tartışma yürütebileceklerdir. • **3-** Bu açmazlar hakkında fikir yürüten ve bunları farklı bağlamlar üzerinden tanılayan eleştirel perspektifler arasındaki farklılıkları tespit edebileceklerdir. • **4-** Çağdaş hukuk düşüncesinin açmazları ve problemleri karşısında önerilen muhtemel çözümler karşısında analitik bir eleştirellik kazanacaklardır.
Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Konu anlatımı, öğrencilerin derse katılımı ve tartışma.

HAFTALIK PROGRAM

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Giriş ve Ders Tanıtımı	Ön okuma
2	Modern Hukuk Düşüncesinin Kuramsal Temelleri – I: Kaynak Olarak Egemenlik, Temsil ve Demokrasi	Ön okuma
3	Modern Hukuk Düşüncesinin Kuramsal Temelleri – II: Yöntem Olarak Egemenlik, Devlet ve Zorlayıcılık	Ön okuma
4	Çağın Krizleri Karşısında “Hukukun Üstünlüğü”	Ön okuma
5	Eleştirel Yaklaşımlara Giriş	Ön okuma
6	Hukuka Eleştirel Yaklaşımlar: Kaynak Sorunu, Materyalizm(ler) ve İrade	Ön okuma

	Problemi	
7	Hukuka Eleştirel Yaklaşımlar: Yöntem Sorunu, Hukukun Gerçekleştirilmesinde Şiddet ve İstisna Hali	Ön okuma
8	Modern Hukuk Düşüncesinde Şiddetin Gerekçelendirilmesi	Ön okuma
9	Hukuki Şiddetin Yöntemsel Sorunları	Ön okuma
10	Hukuk, Sömürgeci Şiddet ve Neo-Sömürgecilik	Ön okuma
11	Arendt Düşüncesinde Hukuk-Şiddet-Siyaset	Ön okuma
12	Hukuku Şiddetsiz Düşünmenin İmkanları: Arendtçi Potansiyeller	Ön okuma
13	Öğrenci Sunumları - I	Sunuma hazırlık
14	Öğrenci Sunumları - II	Sunuma hazırlık

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

Ders tek bir kaynağa bağlı olarak işlenmeyecek, her haftanın okuması izlencede duyurulacak ve Learn'e yüklenecektir.

DİĞER KAYNAKLAR

Achille Mbembe, Necro-Politics, çev. Steven Corcoran, Duke University Press, Durham, 2019.
Anthony Giddens, Ulus-Devlet ve Şiddet, çev. Cumhur Atay, Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2008.
Antony Anghie, "The Evolution of International Law: Colonial and Postcolonial Realities" Third World Quarterly, C. 27, S. 5, 2006, s. 739-753.
Antony Anghie, Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
Artun Ünsal, "Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi", Cogito, No: 6-7, 1996, s. 29-36.
Ateş Uslu, "Politik ve Entelektüel Bağlamı İçinde Walter Benjamin'in Şiddet Teorisi", Dar Kapıdaki Mesih: Walter Benjamin ve Politik Felsefesi, ed. M. Ertan Kardeş, İthaki Yayınları, İstanbul, 2017, s. 89-114.
Aykut Çelebi, ""Şiddete Karşı Siyaset Hakkı", Şiddetin Eleştirisi Üzerine, ed. Aykut Çelebi, Metis Yayınları, İstanbul, 2014, s. 255-312.
Aykut Çelebi, "Kuraldışı Durumlarda Karar Vermek: Carl Schmitt ve Walter Benjamin Üzerine Bir İnceleme", Defter, No: 42, 2001, s. 109-146.
Carl Schmitt, Siyasal Kavramı, çev. Ece Göztepe, Metis Yayınları, İstanbul, 2006.
Carl Schmitt, Siyasi İlahiyat: Egemenlik Kuramı Üzerine Dört Bölüm, çev. A. Emre Zeybekoğlu, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2014.
Carl Schmitt, Tbe Nomos of the Earth, çev. G. L. Ulmen, Telos Press Publishing, New York, 2006.
Cemal Bâli Akal, Hukuk Nedir?, Zoe Kitap, İstanbul, 2023.
Cemal Bâli Akal, İktidarın Üç Yüzü, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2021.
Christoph Menke, "Law and Violence", Law and Violence: Christoph Menke in Dialogue, Manchester University Press, Manchester, 2018, s. 3-76.
David Dyzenhaus, "Devlete İtibarını İade Etmek", Carl Schmitt'in Meydan Okuması, der. Chantal Mouffe, çev. Hivren Demir Atay, Hakan Atay, İletişim Yayınları, 2019, s. 111-134.
Doğukan Bingöl, "Hukukun Gerçekleştirilmesi ve Şiddet: Schmitt'in Çıkmazı Üzerine Bir Deneme", Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, No: 2, 2022, s. 341-360.
Étienne Balibar, Şiddet ve Medenilik, çev. Sevgi Tamgüç, İletişim Yayınları, İstanbul, 2014.
Gaye Çankaya Eksen, "Çemberi Genişletmek: Peter Singer'da Evrim, Politika ve Etik Üzerine", Doğa ve Evrim, ed. Cemal Bâli Akal, Ozan Erözden, Zoe Yayıncılık, İstanbul, 2023, s. 253-278
Georges Sorel, Şiddet Üzerine Düşünceler, çev. Anahid Hazaryan, Epos Yayınları, İstanbul, 2013.
Gianfranco Poggi, Devlet / Doğası, Gelişimi ve Geleceği, çev. Aysun Babacan, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2016.
Hannah Arendt İnsanlık Durumu, çev. Bahadır Sina Şener, İletişim Yayınları, İstanbul, 2016.
Hannah Arendt, Devrim Üzerine, çev. Onur Eylül Kara, İletişim Yayınları, İstanbul, 2012.
Hannah Arendt, Şiddet Üzerine, çev. Bülent Peker, İletişim Yayınları, İstanbul, 2016.
Hannah Arendt, Totalitarizmin Kaynakları / 2: Emperyalizm, çev. Bahadır Sina Şener, İletişim Yayınları, İstanbul, 2016.
İlkay Özkuralpli, "Sunuş: Benjamin'in Yârenliğinde Eleştirinin İmkânları", Enkaz ve Parıltı: Walter Benjamin ile Disiplinlerarası Bir Soruşturma", ed. İlkay Özkuralpli, Meriç Kükrer, Nika Yayınevi, Ankara, 2023, s. 7-18.

Jacques Derrida, “Yasanın Gücü: Otoritenin Mistik Temeli”, Şiddetin Eleştirisi Üzerine, ed. Aykut Çelebi, çev. Zeynep Direk, Metis Yayınları, İstanbul, 2014, s. 43-133.
Jean-Jacques Rousseau, Toplum Sözleşmesi, çev. Vedat Günyol, Türkiye iş Bankası Kültür Yayınları, 2018.
Karl Marx, Friedrich Engels, Alman İdeolojisi [Feuerbach], çev. Sevim Belli, Sol Yayınları, Ankara, 2015.
M. Ertan Kardeş Şiddet ve Politika: Felsefede Temel Tartışmalar ve Konumlar, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul, 2022.
Martti Koskenniemi, “The Many Faces of Sovereignty: Introduction to Critical Legal Thinking”, Kutafin University Law Review, C. 4, S. 2, 2017, s. 282-291.
Martti Koskenniemi, “What Use for Sovereignty Today?” Asian Journal of International Law, S. 1, 2011, s. 61-70.
Oktay Uygun, “İnsan Hakları Kuramı”, İnsan Hakları, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2000, s. 13-44.
Orkun Güner, İnsan Hakları Paradoksu: Özne ve Siyaset, Zoe Kitap, İstanbul, 2022.
Pınar Ecevitoğlu, “İnsan Hakları Siyasetini Yeniden Düşünmek”, Eğitim Bilim Toplum, C. 13. S. 50, 2015, s. 203-206.
Robert Cover, “Şiddet ve Söz”, Şiddetin Eleştirisi Üzerine, ed. Aykut Çelebi, çev. Ferit Burak Aydar, Metis Yayınları, İstanbul, 2014, s. 175-213.
Seyla Benhabib, “Twilight of Sovereignt or the Emergence of Cosmopolitan Norms? Rethinking Citizenship in Volatile Times”, Dignity in Adversity: Human Rights in Troubled Times, Polity, Cambridge, 2011, s. 94-116.
Thomas Hobbes, Leviathan, çev. Semih Lim, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2017.
Walter Benjamin, “Şiddetin Eleştirisi Üzerine”, Şiddetin Eleştirisi Üzerine, ed. Aykut Çelebi, çev. Ece Göztepe, Metis Yayınları, İstanbul, 2014, s. 19-42.

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayı	Katkı Payı (%)
Katılım	1	20
Ödev	1	30
Sunum/Jüri	1	20
Ara Sınavlar	1	30
Total:	**4**	**100**

İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yükü (saat)
Ders Saati	14	3	42
Ödev	1	50	50
Sunum/Jüriye Hazırlık	1	30	30
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler	1	47.5	47.5
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	18	18
Toplam İş Yükü (saat):			**187.5**

1 AKTS = 25 saatlik iş yükü

PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

#	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9
OC1	2						1		
OC2	1	2	1						
OC3		3	1	1	3		2		
OC4			3	1	2		2		

Katkı Düzeyi: 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek